

31998L0027

L 166/51

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

11.6.1998

ДИРЕКТИВА 98/27/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 19 май 1998 година

относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 100а от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 189б от Договора ⁽³⁾,

(1) Като имат предвид, че някои директиви, изброени в списъка, приложен към настоящата директива, постановяват правила за защита на интересите на потребителите.

(2) Като имат предвид, че съществуващите механизми за осигуряване на съответствие с посочените директиви както на национално, така и на общностно равнище не винаги позволяват нарушенията, увреждащи колективните интереси на потребителите, да бъдат прекратени своевременно; като имат предвид, че колективен интерес означава интерес, който не включва натрупването на интереси на отделни лица, които са засегнати от нарушение; като имат предвид, че това не засяга делата, заведени от отделни лица, увредени от нарушение.

(3) Като имат предвид, че доколкото се отнася за целта да се постигне преустановяване на практиките, които са незаконни според приложимите национални разпоредби, ефективността на националните мерки, транспониращи горепосочените директиви, може да бъде понижена, включително защитните мерки, превишаващи нивото, изисквано от тези директиви, при условие че са в съответствие с Договора и са разрешени от посочените директиви, могат да бъдат осуетени, когато тези практики оказват влияние в държава-членка, различна от тази, в която са възникнали.

(4) Като имат предвид, че тези трудности могат да попречат на безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар, като вследствие от тях е достатъчно да се премести

източникът на незаконната практика в друга държава с цел да бъде поставен извън обхвата на всички форми за прилагане на закона; като имат предвид, че това представлява нарушаване на конкуренцията.

(5) Като имат предвид, че тези трудности могат да намалят доверието на потребителите във вътрешния пазар и могат да ограничат обхвата на действие на организациите, представляващи колективните интереси на потребителите или независимите обществени органи за защита колективните интереси на потребителите, влияещи се неблагоприятно от практики, които нарушават правото на Общността.

(6) Като имат предвид, че тези практики често преминават границите между държавите-членки; като имат предвид, че съществува спешна необходимост от известно сближаване на националните разпоредби, създадени с цел да наложат прекратяване на гореспоменатите практики, независимо от държавата, в която незаконната практика е оказала въздействие; като имат предвид, че по отношение на юрисдикцията това не засяга правилата на международното частно право и конвенциите в сила между държавите-членки, като спазва общите задължения на държавите-членки, произтичащи от Договора, и по-специално свързаните с безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар.

(7) Като имат предвид, че целта на предвижданите действия може да бъде постигната само от Общността; като имат предвид, следователно, че задължение на Общността е да предприема действия.

(8) Като имат предвид, че член 3б, трети параграф от Договора задължава Общността да не превишава необходимото за постигане целите на Договора; като имат предвид, че в съответствие с посочения член следва, доколкото е възможно, да бъдат взети предвид характерните особености на националните правни системи, като на държавите-членки се даде правото да избират между различни възможности, които имат еднакво въздействие; като имат предвид, че съдилищата или административните органи, компетентни да се произнасят по производствата, посочени в член 2 от настоящата директива, следва да имат правото да проучват резултатите от предишни решения.

(9) Като имат предвид, че една от възможностите следва да включва изискване един или повече независими обществени органи, специално отговорни за защита на колективните интереси на потребителите, да упражняват правата на иск, определени в настоящата директива; като имат

⁽¹⁾ ОВ С 107, 13.4.1996 г., стр. 3, и ОВ С 80, 13.3.1997 г., стр. 10.

⁽²⁾ ОВ С 30, 30.1.1997 г., стр. 112.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 14 ноември 1996 г. (ОВ С 362, 2.12.1996 г., стр.236). Обща позиция на Съвета от 30 октомври 1997 г. (ОВ С 389, 22.12.1997 г., стр. 51) и Решение на Европейския парламент от 12 март 1998 г. (ОВ С 104, 6.4.1998 г.). Решение на Съвета от 23 април 1998 г.

предвид, че друга възможност следва да позволява упражняването на тези права от организации, чиято цел е защита на колективните интереси на потребителите в съответствие с критериите, определени в националното законодателство.

- (10) Като имат предвид, че държавите-членки следва да могат да избират между тези две възможности или да ги комбинират при определянето на национално равнище на органите и/или организациите, квалифицирани по смисъла на настоящата директива.
- (11) Като имат предвид, че относно нарушенията, извършени в рамките на Общността, следва да се прилага принципът на взаимното признаване на тези органи и/или организации; като имат предвид, че държавите-членки следва, по молба на техните национални субекти, да съобщят на Комисията наименованието и целта на техните национални организации, квалифицирани да предявяват иск в тяхната собствена страна в съответствие с разпоредбите на настоящата директива.
- (12) Като имат предвид, че задължение на Комисията е да осигури публикуването на списък на тези квалифицирани организации в *Официален вестник на Европейските общности*; като имат предвид, че докато не бъде публикувано изявление за противното, една квалифицирана организация се счита за процесуално правоспособна, ако е включена в този списък.
- (13) Като имат предвид, че държавите-членки имат правото да изискват извършването на предварителни консултации от страната, която възнамерява да предяви иск за преустановяване на нарушения, с цел да се даде на ответника възможност да прекрати оспорваното нарушение; като имат предвид, че държавите-членки имат правото да изискват тази предварителна консултация да бъде извършена съвместно с независим обществен орган, посочен от тези държави-членки.
- (14) Като имат предвид, че когато държавите-членки са решили, че следва да се провеждат предварителни консултации, следва да бъде определен краен срок от две седмици след получаване молбата за консултация, след който, ако не бъде постигнато преустановяване на нарушението, ищецът има право да сезира компетентен съд или административен орган без по-нататъшно отлагане.
- (15) Като имат предвид, че е целесъобразно Комисията да докладва относно прилагането на настоящата директива, и по-специално за нейния обхват и дейността по предварителните консултации.
- (16) Като имат предвид, че прилагането на настоящата директива следва да не засяга прилагането на общностните правила за конкуренцията,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Приложно поле

1. Целта на настоящата директива е да сближи законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки по отношение на исковете за преустановяване на нарушения,

посочени в член 2, целящи защита на колективните интереси на потребителите, включени в директивите, посочени в приложението, с оглед осигуряване безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар.

2. По смисъла на настоящата директива нарушение означава всяко действие, противоречащо на директивите, посочени в приложението, транспонирани в националния правен ред на държавите-членки, което уврежда колективните интереси, определени в параграф 1.

Член 2

Искове за преустановяване на нарушения

1. Държавите-членки определят съдилищата или административните органи, компетентни да се произнасят по упражнените от квалифицирани организации по смисъла на член 3 средства за правна защита, целящи:

- а) разпореждане за преустановяване или забрана на дадено нарушение, което разпореждане е издадено при съответната целесъобразност и при необходимост в рамките на бързо производство;
- б) при необходимост, вземане на мерки, като публикуване на решението в пълния му текст или само откъси от него в считана за подходяща форма и/или публикуване на коригиращо изявление с оглед отстраняване на продължаващите от нарушението последици;
- в) доколкото правната система на заинтересованата държава-членка позволява, решение, с което ответникът се осъжда да извърши плащания в полза на държавната хазна или към всеки бенефициер, посочен във или съгласно вътрешното законодателство, в случай на неизпълнение на решението в срока, определен от съда или административните органи, на фиксирана сума за всеки ден на забава или всяка друга сума, предвидена в националното законодателство, с оглед гарантиране изпълнението на решенията.

2. Настоящата директива не засяга разпоредбите на международното частно право относно приложимото право, като по този начин обикновено води до прилагане на правото на държавата-членка, където нарушението е извършено, или на правото на държавата-членка, където са настъпили последици от нарушението.

Член 3

Квалифицирани организации, имащи право да предявяват искове

По смисъла на настоящата директива „квалифицирана организация“ означава орган или организация, която, след като е надлежно създадена в съответствие с правото на държава-членка, има правен интерес да гарантира, че разпоредбите, посочени в член 1, се спазват, и по-специално:

- а) една или повече независими обществени организации, специално отговорни за защита на интересите, посочени в член 1, в държавите-членки, в които подобни органи съществуват; и/или
- б) организации, чиято цел е да защитават интересите, посочени в член 1, в съответствие с критериите, определени в тяхното национално законодателство.

Член 4

Нарушения, извършени в рамките на Общността

1. Всяка държава-членка предприема мерките, необходими, за да се гарантира, че в случай на нарушение, възникнало в съответната държава-членка, всяка квалифицирана организация от друга държава-членка, когато интересите, защитавани от тази квалифицирана организация, са засегнати от нарушението, може да се обърне към съда или административния орган, посочени в член 2, при представяне на списъка, предвиден в параграф 3. Съдилищата или административните органи приемат този списък като доказателство за процесуалната правоспособност на съответната квалифицирана организация, без това да засяга тяхното право да проучват дали целта на квалифицираната организация оправдава предявяването на иск в дадения случай.

2. С цел борба с нарушенията, извършени в рамките на Общността, и без да засягат правата, признати на други субекти по силата на националното законодателство, държавите-членки по молба на техните квалифицирани организации съобщават на Комисията, че посочените субекти са оправомощени да предявят иск на основание член 2. Държавите-членки информират Комисията за наименованията и целите на тези квалифицирани организации.

3. Комисията съставя списък на квалифицираните организации, посочени в параграф 2, с описание на тяхната цел. Този списък се публикува в *Официален вестник на Европейските общности*; промените в този списък се публикуват незабавно, актуализираният списък се публикува на всеки шест месеца.

Член 5

Предварителни консултации

1. Държавите-членки могат да въвеждат или да запазят в сила разпоредби, по силата на които страната, която възнамерява да предяви иск за преустановяване на нарушения, може да започне тази процедура само след опит да постигне прекратяване на нарушението чрез консултации с ответника или съвместно с ответника и квалифицирана организация по смисъла на член 3, буква а) на държавата-членка, в която е предявен искът за преустановяване на нарушение. Държавата-членка решава дали страната, която възнамерява да предяви иск за преустановяване на нарушение, трябва да се консултира с квалифицираната организация. Ако не бъде

постигнато прекратяване на нарушението в срок от две седмици след получаване на молбата за консултации, заинтересованата страна може да предяви иск за преустановяване на нарушението без по-нататъшно отлагане.

2. Редът и условията за провеждане на предварителните консултации, приети от държавите-членки, се съобщават на Комисията и се публикуват в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 6

Доклади

1. Комисията предава на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива на всеки три години и за първи път не по-късно от пет години след влизането в сила на настоящата директива.

2. В своя първи доклад Комисията разглежда по-специално:

- приложното поле на настоящата директива относно защита на колективните интереси на лицата, упражняващи търговска, производствена и занаятчийска дейност или свободна професия;
- приложното поле на настоящата директива, както е определено от директивите, включени в приложението;
- дали предварителната консултация по силата на член 5 е допринесла за ефективната защита на потребителите.

По целесъобразност този доклад се придружава от предложения за изменение на настоящата директива.

Член 7

Разпоредби за по-широко оправомощаване

Настоящата директива не възпрепятства държавите-членки от приемането и запазването в сила на разпоредби, създадени за предоставяне на квалифицираните организации и други заинтересовани лица на по-широки права за предявяване на иски на национално равнище.

Член 8

Прилагане

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от 30 месеца от датата на нейното влизане в сила. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите от националното си законодателство в областта, уредена с настоящата директива.

Член 9

Влизане в сила

Настоящата директива влиза сила на двадесетия ден от датата на публикуването ѝ в Официален вестник на Европейските общности.

Член 10

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 19 май 1998 година.

За Европейския парламент

Председател

J. M. GIL-ROBLES

За Съвета

Председател

G. BROWN

ПРИЛОЖЕНИЕ

СПИСЪК НА ДИРЕКТИВИТЕ, ПРЕДМЕТ НА ЧЛЕН 1 (*)

1. Директива 84/450/ЕИО на Съвета от 10 септември 1984 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, свързани със заблуждаваща реклама (ОВ L 250, 19.9.1984 г., стр.17).
2. Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. за защита на потребителите при договори, сключени извън търговския обект (ОВ L 372, 31.12.1985 г., стр. 31).
3. Директива 87/102/ЕИО на Съвета от 22 декември 1986 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит (ОВ L 42, 12.2.1987 г., стр. 48), последно изменена с Директива 98/7/ЕО (ОВ L 101, 1.4.1998 г., стр. 17).
4. Директива 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 г. за съгласуване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно извършване дейности на телевизионно разпръскване: членове от 10 до 21 (ОВ L 298, 17.10.1989 г., стр. 23, изменена с Директива 97/36/ЕО (ОВ L 202, 30.7.1997 г., стр. 60).
5. Директива 90/314/ЕИО на Съвета от 13 юни 1990 г. относно туристически пътувания с обща цена, туристически ваканции с обща цена и туристически обиколки с обща цена (ОВ L 158, 23.6.1990 г., стр. 59).
6. Директива 92/28/ЕИО на Съвета от 31 март 1992 г. относно рекламата на лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 113, 30.4.1992 г., стр.13).
7. Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителски договори (ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29).
8. Директива 94/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 1994 г. относно защитата на потребителите по отношение на някои аспекти на договорите за придобиване на частично право на ползване на недвижим имот за определен период от време (ОВ L 280, 29.10.1994 г., стр.83).
9. Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защита на потребителя по отношение на договорите, сключвани от разстояние (ОВ L 144, 4.6.1997 г., стр.19).

(*) Директиви № 1,6, 7 и 9 съдържат специални разпоредби относно иска за преустановяване на нарушения.